

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 23.11.2020 § 81

§ 81

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän yhtymäkokous 24.11.2020 kokousedustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Lövgren Reetta

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Teknisen toimen johtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1
nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSL:n yhtymäkokoukseen
24.11.2020 teknisen toimen johtaja Olli Isotalon ja hänen estyneenä
ollessaan hallintolakimies Reetta Lövgrenin,

2
antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa,

2.1
kannattaa hallituksen esitystä merkitä tiedoksi hallituksen lausunto
tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2019

2.2
kannattaa talousarvion 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 -
2023 hyväksymistä,

2.3
esittää, että taloussuunnitelmaan lisätään tavoitteeksi, että HSL:n
tuottavuuden nousu on vähintään 1,5 % / vuosi,

2.4
kannattaa hallituksen esitystä sitovista määrärahoista ja tuloarvioista
vuodelle 2021 seuraavasti:

Toimintamenot 724 625 000 euroa
Investointimenot 17 381 000 euroa
Kuntaosuudet 388 544 000 euroa,

2.5
kannattaa hallituksen esitystä siitä, että vuonna 2021 HSL maksaa
jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuttaa korkoa
kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on
tilinpäätösvoiton 2020 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän
keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvoiton ensimmäisen päivän 12
kuukauden euribor-korkoa,

2.6

kannattaa hallituksen esitystä siitä, että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta. Koron määräytymisperuste on jäsenkunnan peruspääomaosuus. Korkona käytetään tilinpäätösvouden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa,

2.7

kannattaa hallituksen esitystä, että toimitusjohtajalle myönnetään talousarviolainan ottovaltuudet enintään 50 000 000 euron suuruisille luotoille vuonna 2021,

2.8

ehdottaa, että hallituksen varajäseneksi Saara Hyrkön (vihr.) tilalle valitaan Risto Nevanlinna (vihr.),

2.9

kannattaa hallituksen muita esityslistan mukaisia esityksiä.

Käsittely

Puheenjohtaja Guzenina Partasen ja Laihon kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen:

Yhtymäkokous kehottaa HSL:n hallitusta palauttamaan eläkeläisten kertalipun alennuksen pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanoton mukaisesti.

Hukari puheenjohtaja Guzeninan kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen:

Esitän lisättäväksi päätösoosioon: toteaa lisäksi seuraavaa: Espoon tavoitteena on kattava sisäinen ja Espoon suunnan joukkoliikenteen verkko. HSL:n 2016 hyväksytty suunnitteluohje tulee tarkastella uudelleen ja tehdä konkreettiset suunnitelmat Espoon osalta, jotta nopeasti kehittyneiden alueiden palvelutasoluokitukset saadaan vastaamaan nykytarpeita ja asiakastyytyvyyteen päästään vastaamaan erityisesti alueilla, joilla asiakastyytyvyys on merkittävästi heikentynyt (esimerkiksi Latokaski, Nöykkiö, Tillinmäki) Länsimetron jatkeen liityntälinjaston suunnittelun lähtökohtana on oltava matka-aikojen nopeuttaminen suunnittelualueella. Matka-ajat ja palvelutaso on säilytettävä vähintään ennallaan koko liityntäliikennealueella, ja parannettava erityisesti siellä missä asiakastyytyvyys on nyt heikointa. Päätöksenteon tueksi tarvitaan jatkossa matka-aikadataa palvelutason säilymisen tai paranemisen varmistamiseksi.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtaja Guzeninan ja Hukarin ehdotukset yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konsernijaoston hyväksyneen ne.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1

nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSL:n yhtymäkokoukseen 24.11.2020 teknisen toimen johtaja Olli Isotalon ja hänen estyneenä olles-

saan hallintolakimies Reetta Lövgrenin,

2

antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa,

2.1

kannattaa hallituksen esitystä merkitä tiedoksi hallituksen lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2019

2.2

kannattaa talousarvion 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2023 hyväksymistä,

2.3

esittää, että taloussuunnitelmaan lisätään tavoitteeksi, että HSL:n tuottavuuden nousu on vähintään 1,5 % / vuosi,

2.4

kannattaa hallituksen esitystä sitovista määrärahoista ja tuloarvioista vuodelle 2021 seuraavasti:

Toimintamenot 724 625 000 euroa

Investointimenot 17 381 000 euroa

Kuntaosuudet 388 544 000 euroa,

2.5

kannattaa hallituksen esitystä siitä, että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2020 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa,

2.6

kannattaa hallituksen esitystä siitä, että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta. Koron määräytymisperuste on jäsenkunnan peruspääomaosuus. Korkona käytetään tilin-päätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa,

2.7

kannattaa hallituksen esitystä, että toimitusjohtajalle myönnetään talousarviolainan ottovaltuudet enintään 50 000 000 euron suuruisille luotoille vuonna 2021,

2.8

ehdottaa, että hallituksen varajäseneksi Saara Hyrkön (vihr.) tilalle valitaan Risto Nevanlinna (vihr.),

2.9

kannattaa hallituksen muita esityslistan mukaisia esityksiä.

2.10

ehdottaa, että yhtymäkokous kehottaa HSL:n hallitusta palauttamaan eläkeläisten kertalipun alennuksen pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen kannanoton mukaisesti

2.11

toteaa lisäksi seuraavaa:

Espoon tavoitteena on kattava sisäinen ja Espoon suunnan joukkoliikenteen verkko. HSL:n 2016 hyväksytty suunnitteluohje tulee tarkastella uudelleen ja tehdä konkreettiset suunnitelmat Espoon osalta, jotta nopeasti kehittyneiden alueiden palvelutasoluokitukset saadaan vastaamaan nykytarpeita ja asiakastyytyvyyteen päästään vastaamaan erityisesti alueilla, joilla asiakastyytyvyys on merkittävästi heikentynyt (esimerkiksi Latokaski, Nöykkiö, Tillinmäki) Länsimetron jatkeen liityntälinjaston suunnittelun lähtökohtana on oltava matka-aikojen nopeuttaminen suunnittelualueella. Matka-ajat ja palvelutaso on säilytettävä vähintään ennallaan koko liityntäliikennealueella, ja parannettava erityisesti siellä missä asiakastyytyvyys on nyt heikointa. Päätöksenteon tueksi tarvitaan jatkossa matka-aikadataa palvelutason säilymisen tai paranemisen varmistamiseksi.

Selostus

HSL:n syysyhtymäkokous pidetään 24.11.2020 klo 11.00.

Yhtymäkokous käyttää ylintä päätösvaltaa HSL:n asioissa ja jäsenkunnat valitsevat siihen edustajansa. Yhtymäkokouksessa käsitellään hallituksen esitys HSL:n talousarvioksi 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi 2021 - 2023. Lisäksi yhtymäkokouksessa käsitellään HSL:n hallituksen lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2019 sekä eron myöntäminen hallituksen varajäsenelle ja uuden varajäsenen valinta.

Hallituksen lausunto yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2019 johdosta

Yhtymäkokous on 24.4.2020 § 2 merkinnyt tiedoksi vuoden 2019 arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena olivat HSL:n strategian ja tuloskortin toteutuminen vuonna 2019, vyöhykeuudistus, länsimetron toiminta, henkilöstö, asiakastyytyväisyyskyselyjen johtopäätökset ja talousarvion 2019 toteutuminen sekä talouden keskeisten tunnuslukujen tulkinta ja seuranta. Tarkastuslautakunnan suositukset ja kehittämissuhteet on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon vuoden 2020 toiminnassa ja ne huomioidaan lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman 2021-2023 laadinnassa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021-2023

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kuntayhtymän perussopimuksen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Toiminta- ja taloussuunnittelussa on määritelty seuraavat keskeiset tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023:

1. Tuemme asiakkaiden luottamuksen palautumista joukkoliikenteeseen ja kehitämme palveluitamme vastaamaan muuttuneisiin liikkumistarpeisiin
2. Kasvatamme kestävästä liikkumisesta kulkutapaosuutta ja kehitämme runkoverkoston toimivuutta
3. Olemme mukana luomassa toimivaa ja kestävästä joukkoliikenteen ekosysteemiä

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2021 yhteensä 388,5 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 58,6 % HSL:n toimintatuloista. Jäsenkunnilta perittäviä kuntaosuuksia on vuoden 2021 osalta pyritty poikkeustilanteesta johtuen sovittamaan siten, että ne noudattavat jäsenkuntien lausuntoja HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja että muutos vuoden

2020 tasoon on kohtuullinen. Tämä tarkoittaa, että kaikkia vuoden 2021 nettokustannuksia ei laskuteta kunnilta vielä vuonna 2021. Tästä syntyy kuitenkin alijäämää, joka tulee katettavaksi seuraavina vuosina 2022-2023, mikäli kehitys muiden tulojen osalta on esitetyn toiminta- ja taloussuunnitelman mukainen.

HSL:n toimintatulot vuonna 2021 ovat yhteensä 663,4 milj. euroa. Laskua edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on -11,2 milj. euroa (-1,7 %). Toimintatulojen arvioidaan olevan 785,1 milj. euroa vuonna 2022 ja 851,5 milj. euroa vuonna 2023.

Lipputulot arvioidaan perustuvan vuoden 2020 talousarvioon ja kahdeksan kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lipputulonennusteeseen vuodelle 2020 sekä vuodelle 2021 esitettyihin hinnanmuutoksiin, hintajoustoon ja matkustajamääräskenaarioon.

Valitun matkustajamääräskenaarion mukaan matkustajamäärien ja lipputulot arvioidaan jäävän -35 % alle vuoden 2019 tason vuonna 2021, -25 % vuonna 2022 ja vielä vuonna 2023 matkustajamäärien arvioidaan jäävän -15 % alle koronaa edeltävän tason. Edelleen jatkuvasta koronaviruspandemiasta aiheutuvan poikkeustilanteen vuoksi HSL-alueen joukkoliikenteen käyttöön ja lippujen hankintaan vaikuttavat muutokset TTS-kaudella saattavat johtaa siihen, että kehitys voi poiketa merkittävästi arvioidusta.

Vuonna 2021 arvioidaan kertyvän lipputuloja yhteensä 255,1 milj. euroa. Vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna lipputulot kasvavat vain +0,6 %. Lipputulot muodostavat noin 38 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2021. Lipputulot arvioidaan olevan 299,4 milj. euroa vuonna 2022 ja 339,3 milj. euroa vuonna 2023.

HSL:n toimintamenot vuonna 2021 ovat yhteensä 724,6 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2020 ennusteesta 7,4 milj. euroa (1,0 %). Vuonna 2022 toimintamenojen arvioidaan olevan 738,3 milj. euroa ja 806,9 milj. euroa vuonna 2023. HSL:n investointimenot ovat 17,4 milj. euroa vuonna 2021, 15,1 milj. euroa vuonna 2022 ja 9,6 milj. euroa vuonna 2023.

Tilikauden 2021 alijäämäksi arvioidaan 79,1 milj. euroa eikä sitä voida kattaa edellisvuosien ylijäämästä. Vuoden 2021 alijäämän kattamiseksi tarvitaan edelleen valtion tukea koronatilanteesta selviämiseen. Rahoitusvajeen kattamiseksi myös palvelutason leikkaus ja/tai lipun hintojen korotus ja/tai kuntaosuuksien kasvattaminen kesken toimintavuoden 2021 ovat mahdollisia keinoja tilanteesta selviämiseksi.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhteiset tavoitteet kuntayhtymälle ovat:

1. Jäsenkuntien talouden tasapainotustarpeiden huomioon ottaminen kuntayhtymän taloudenpidossa ja -suunnittelussa niin, että kuntayhtymät saavuttavat omat tavoitteensa talouden tasapainottamiseksi.
2. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa.
3. PKS-yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta on raportoitava jäsenkunnille vuosittain PKS-raportoinnin yhteydessä.
4. Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi.
5. Lipputuottojen kasvun oltava suhteellisesti vähintään

kokonaiskustannusten kasvua vastaava.

6. Kuntaosuuksilla katetaan vuositasolla tarkasteltuna kokonaiskustannuksista enintään 50 %.

7. Lippu- ja vyöhykeuudistuksen vaikutusten seuranta; valtuustokauden 2017–2021 aikana tehdään selvitys vaikutuksista matkustajamääriin ja kuntaosuuksiin sekä niihin perustuvat toimenpide-ehdotukset.

8. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa koko HSL:n alueella.

9. Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan vuodesta 2021 alkaen huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

10. Toiminnassa tulee huomioida koko liikennejärjestelmän toimivuus.

11. Joukkoliikennettä täydentäviä liikkumispalveluja kehitetään yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa.

Eron myöntäminen hallituksen varajäsenelle

Hallituksen varajäsen Saara Hyrkkö on pyytänyt eroa hallituksen varajäsenen tehtävästä. Varajäsenen ehdottaminen Saara Hyrkön tilalle on Espoon kaupungin asia.

Päätöshistoria